

iş arama süreci yönetimi

İÇİNDEKİLER

- Plan
- Kendinize Sormanız Gereken Sorular
- İş Arama Süreci
- Öz Geçmiş Hazırlama
- Mülakata Hazırlık
- Mülakatta Karşılaşabileceğiniz Muhtemel Sorular
- Mülakattan Sonra
- İşini Değiştirmek İsteyenler için Hareket Planı

ZEYNEP YILMAZ

İçindekiler

Giriş 2

Kontrol Listesi 3

Nasıl Bir İş Sizi Mutlu Eder: Kendinize Sormanız Gereken Sorular 5

İş Arama Süreci 7

Öz Geçmiş Hazırlama 11

Mülakata Hazırlık 15

Mülakatta Karşılaşabileceğiniz Muhtemel Sorular 19

Mülakattan Sonrası 25

İşini Değiştirmek İsteyenler için Hareket Planı 29

Son Olmayan Söz 31

Giriş

Sanırım en zoru karar vermek.

Nasıl yol çizeceksiniz?

‘Ya yanlış yaparsak, ya kötü bir tercihte bulunursak’ dediğinizi duyar gibiyim.

Bu arada her yerden bir ses geliyor ama siz en çok içinizdeki sesi duymak istiyorsunuz.

İçinizdeki ses ne diyor?

Nasıl bir işte mutlu, üretken hissedersiniz?

Acaba yalnızca bir tane mi seçenek var?

Kararınızı değiştirmek mümkün olacak mı?

Başlayınca bitirmek mi gerekecek?

Kaç hakkınız var?

Heyecanlı, stresli biraz da kaygılı hissetmeniz çok normal. İsteddiğinizin ne olduğuna karar vermek bazen o kadar da kolay olmuyor seçeneklerin ardında sizi neyin beklediğini bilemediğiniz ve birbirinden bağımsız onlarca olasılık olduğu durumlarda.

Bir yerden başlayın. Bir adım atın.

Girdiğiniz ortamlarda havayı koklayın, insanlarla tanışın, sorular sorun, öğrenin, bolca gözlem yapın.

Kendinize şans verin.

Ne istediğinizi anlamak da bir deneyim gerektirir çünkü.

Başlayın.

Size şimdilik en iyi gelen seçenekten başlayın.

Cevapları daha iyi görmeye başlayacaksınız.

Yeni kararlar vermek, vazgeçmek, yeniden denemek için zamanınız, şansınız olacak.

Derin bir nefes alın.

Rahatlayın

ve adımınızı atın.

Sizden Kontrol Listesi başlığındaki maddelere tik atmanızı isteyeceğim. Nasıl yapacağınızı detaylı konuşacağız.

Hadi başlayalım!

Kontrol Listesi

Nereden nasıl başlayacaksınız bu kontrol listesinde kısaca bahsedelim.

Ayrıntılar ilerideki sayfalarda yer alacak:

1- Öncelikle kendinize sorular sorun, ne istediğinizi anlamaya çalışın.

2-Ne istediğinizi *az çok* anladığınızı düşündüğünüz zaman istediğiniz şey için araştırmalar yapın: Nasıl bir iş? Nerelerde çalışabilirsiniz? Ne istiyorlar?

Orada çalışan birilerini tanıyor musunuz? Kimlerle görüşebilirsiniz?

Olabildiğince bilgi toplayın.

3- Bu belirlediğiniz iş için sizin neye ihtiyacınız var? Sınav sonuçları, dil puanı, tecrübe, referans, lisans üstü eğitim, sertifikalar...?

4-Eksiklikleri tamamlamaya çalışın. (Ücretli-ücretsiz meslek edindirme kursları, sertifika programları, dil kursları, bilgisayar programları ve dahası...)

Eksiklikleri tamamlamak biraz zaman alacaksa belki bu arada başka bir şeyler de yapabilirsiniz. Ne mesela?

Size zaman bırakacak yarı zamanlı işler olabilir mi?

5- Başkalarından görüş alın.

Size fikir verecek kişilerin kişisel özellikleri oldukça önemli olacaktır.

Örneğin bu kişiler risk alan, değişime açık kişiler mi yoksa daha mufazakar, garantici kişiler mi? Bu kişi farklı işlerde çalışmış mı, yoksa on senedir aynı işte mi çalışıyor? Sizin isteklerinizi, beklentilerinizi ne denli anlayabiliyor?

Görüşünü aldığınız kişilerin sizinle benzer bakış açısının olması size uygun tavsiyeler verebilmeleri için önemli olacaktır. Ama bunun yanı sıra sizinle

farklı mizaçta, düşüncede birisi de göremediğiniz veya görmek istemediğiniz riskleri, olasılıkları size gösterebilecektir. Bu sebeple bu

dengeyi ayarlamak size düşüyor.

Farklı görüşlerden beslenin ancak kendi doğanıza uygun bir karar verin.

Kontrol Listesi

- 6- Eksiklikleri tamamladınız, işe başvuru yapmanız için her şey tamamsa şimdi de başvuru sürecine hazırlanın.
- 7- Başvurunuz için öz geçmişinizi, niyet mektubunuzu hazırlayın.
- 8-İş ilanlarını tarayın. Sizin çalışmak istediğiniz iş için ilanlar nerelerde veriliyor öğrenin. Bu kaynakları devamlı tarayın.
- 9-Belirlediğiniz ilanlar için öz geçmişinizi bu işe uygun şekilde güncelleyerek başvurunuzu yapın.
- 10- Mülakat için hazırlık yapın.
- 11-İstediğiniz sonucu alana kadar devam edin. İyice asılın işe!
- 12- Şimdi işe girdiniz diyelim. İşinizde motivasyonunuzu yüksek tutmayı, takım çalışması yapabilmeyi, uyumlu ve esnek olmayı, inisiyatif alabilmeyi ve dahasını deneyimleyin.
- 9- İş hayatının tadını çıkarın.
- 13- Farkında olun. Kapılıp gitmeyin. Bu işi sevdiniz mi? Tatmin oluyor musunuz? Cevabınız evetse ne güzel. Cevabınız hayırsa yine güzel.

Bu sefer yeni macera başlasın.

Denemek, yaşamak güzeldir.

Bu listedeki maddelere tik atıp maceralara atılacaksınız.
Öncesinde maddeleri biraz daha açmak, üstüne konuşmak isterseniz
ilerleyen sayfalar sizin için.

Önce ne istediğinize karar vermeniz gerekiyor.

Bunun için kendinize sormanız gereken birkaç soru hazırladım.

Nasıl bir iş sizi mutlu eder?

Yolculuğa çıkalım!

Kendinize Sormanız Gereken Sorular

Önünüzde güzel bir dönem var, kafanızı toplamak ne istediğinize karar vermek için. Peki nereden başlayalım, nasıl düşünelim dersiniz işte size sihirli sorular, kendinize sorun, en iyi cevabı siz bilirsiniz:

- Nasıl bir yerde çalışmak istersiniz? Fabrika, laboratuvar, şantiye, saha, ofis...?
- Hayalinizde büyük bir şehirde mi yaşamak var, yoksa küçük şehirlerin sizin için ayrı bir çekiciliği mi var?
- Büyük gruplar içinde koordinasyon içinde mi çalışmak istersiniz, yoksa işler bizzat kontrolünüzde olsun mu istersiniz?
- İşe atılmadan önce geliştirmek istediğiniz yönleriniz nelerdir? Grup içinde uyumlu çalışabilir misiniz, baskın olmadan kendinizi ifade edebilir misiniz? Gerçek bir başarı tanımınız var mı?
- Yabancı dil ile olan mücadeleyi kazandınız mı? Biraz pratiğe ihtiyacınız var mı?
- Hemen lisans üstü çalışmalara başlamak iyi bir fikir mi, yoksa biraz iş hayatını tecrübe etmek mi istersiniz?
- Yurt dışına çıkma konusunda kendinizi nasıl hissediyorsunuz?
- Ailenizle, arkadaşlarınızla aynı şehirde yaşamak önceliğiniz mi, yoksa iyi bir teklif için başka şehirleri denemeye de hazır mısınız?
- Hangi sektörde çalışmayı düşünüyorsunuz? Artık yalnızca mezun olduğunuz bölümde çalışmak değil disiplinler arası çalışmalar da mümkün, ne düşünüyorsunuz?
- İlk dönemlerde ne kadar bir maaş sizin için alt limit olur? Bazen kariyer açısından iyi fırsatların maaşları ilk senelerde düşük olabilmekte, bunu tolere edebilir misiniz?
- Sizin için önemli olan ne olurdu? Yüksek maaş, sevdiğiniz işi yapmak, yaptığınız şeylerle hayatlara dokunabilmek, kendinizi sürekli yenileyebilmek, öğrenmek?
- İletişimi yoğun işleri mi daha çok tercih edersiniz yoksa nispeten daha az iletişimde olmanız gereken işleri mi?

Kendinize Sormanız Gereken Sorular

- Seyahatle aranınız nasıl? Bolca seyahat etmek mi, yoksa biraz daha kurulu düzen mi?
- Bazı işlerde yükselmek zaman alır, bunun için sabrınız var mı? Yoksa gelişiminizi başarınızı biraz daha hızlı mı görmek istersiniz?
- Bazı işler doğaları gereği mesai saatlerinden bağımsız olurlar. Mesai saatlerinizle ilgili ne düşünüyorsunuz?
- Girişimci olmayı düşünür müsünüz? Yoksa iş hayatında biraz deneyim kazandıktan sonra mı daha iyi fikir olur?
- Özel mi kamu mu diye düşünürken 3. sektörü de göz ardı etmemek gerekir. Sivil Toplum Örgütleri, Birlikler, Odalar iş hayatının olmazsa olmazlarıdır. Bu konuda yeterince bilgi sahibi misiniz?
- Sizin önceliğiniz nedir? İş hayatından beklentiniz nedir? Nasıl bir iş sizi tatmin eder?
- Sizi tanıtacak yeterli bir medyanız var mı? Öz geçmişinizi hazırladınız mı? Ayrıca blogunuz, web siteniz, linkedin profiliniz ile de öne çıkabilirsiniz.

Sorulara göz attınız.

Peki gerçekten cevapladınız mı bu soruları?

Bu soruların cevaplarını bulmanız, soruları çeşitlendirmeniz, ne istediğinizi ve ne istemediğinizi anlamanız karar verme süreçlerinizde sizi çok rahatlatacak.

Ne istediğinize karar vermeye yaklaştığınızı düşünelim.

Bu aşamada verdiğiniz cevaplar sizin aynı zamanda karşı tarafa verdiğiniz cevaplar da olacaktır. Yani iş görüşmesine gittiğiniz zaman veya yakın çevrenizle sohbet ederken bu işi neden istediğinizle ilgili veya bir diğer işi neden kabul etmediğinizi anlatmanıza bu cevaplar yardımcı olacaktır.

İş Arama Süreci

İş aramak gerçekten bir süreç, hem de biraz yorucu, çoğu zaman stresli.

Etrafınızda çoktan iş bulmuş çalışan arkadaşlarınız da stres sebebi olabilir, çevreniz de, sizin gibi iş arayan diğerleri ise cabası. Bir yandan gündeminizi bildikleri için herkes aynı soruyu soruyor:

İş bulabildin mi?

Asıl stres ise gerçekten işe ihtiyacınızın olması. 'Bir şekilde hayatımı kazanabiliyorum' demeye başlamak istiyorsunuz, belki eve de biraz yardımcı olabilmek.

Öte yandan bazıları biraz daha şanslı, belki daha iyi okullardan mezunlar, belki daha iyi çevreleri var, belki de ne istediklerini ve ne yapabileceklerini sizden daha iyi biliyorlar.

Sudan çıkmış balık olduğunuzu düşünelim, ona göre sohbet edelim:

Ne istediğinizi ve ne yapabileceğinizi bilmek

Hayatınızın önemli bir kısmı işte geçecek, karşılığında hayatınızı nasıl yaşayacağınız iyi kötü şekillenecek. Önce düşünelim. Hani derler ya hep, evlenirken sadece sevdiğinize bakmayın, ailesine de bakın, o aileyle de evlenmiş gibi oluyorsunuz diye, işte, iş de çok benzeri. Bir yerden sonra o iş, kültürünüz, yaşam biçiminiz, düşünüş şekliniz, değer yargılarınız olacak. Bu yüzden öyle bir iş düşünün ki ileride olmak istediğiniz kişiye sizi dönüştürebilsin.

Nerede çalışmak istersiniz? Nasıl bir iş ortamında? Kimlerle? Nasıl bir iş yapmak istersiniz? Yetenekleriniz daha çok hangi yönde?

Bu süreçte cevapları belirlemeniz ve kendinizi görece daha uygun işlere eşleştirmeniz size zaman kazandıracaktır, ayrıca enerjinizi ve özgüveninizi de doğru yönde kullanmanızı sağlayacaktır. Aksi halde size uygun olamayacak işler için yapacağınız muhtemel mülakatlardan elenip kendi kendinize çelme takmış olabilirsiniz.

İş Arama Süreci

Yumurtaları tek bir sepete koymamak

İş arama sürecinde ne istediğini bilmek, ve bunu biraz çeşitlendirebilmek önemli. Mesela tüm süreçte sadece bir şeye odaklanmak, bir kuruma, bir pozisyona sizi zor durumda bırakabilir - çabalarınızın sonucunun olumsuz olması halinde-. Bu yüzden ön yargılı olmadan A planı, B planı ve muhtemel birkaç plan daha işe yarayabilir.

Sektörlere karar verebilir, sonrasında bu sektörlerdeki birkaç firmayı, firmalardaki muhtemel pozisyonları belirleyebilirsiniz.

Favori şehirlerinizi belirleyebilirsiniz. Eğer ciddi bir zorunluluğunuz yoksa tek bir şehri düşünmek sizi zorlayabilir.

Artık iş dünyasında sektör değiştirmenin, pozisyon değiştirmenin, şehir değiştirmenin sizi zenginleştireceği düşünülüyor. Bu yüzden de önünüzdeki muhtemel iş değişikliklerini de düşünerek aramanızı çok daraltmayın. Ama konsantrenizin bozulmasına sebep olacak kadar da aramayı genişletmeyin.

İstediğiniz işle ilgili neler biliyorsunuz?

İstediğiniz işe karar verdiniz. Şimdi bolca araştırma yapmalı.

Bu işte hangi özellikler aranıyor? Geçmiş ilanlarına bakıp ilan detaylarında boğulabilirsiniz biraz. Ne istiyorlar? İstedikleri sizde var mı? Yoksa hemen o kısmı halletmelisiniz. Gerekli kurslara gidin, sınavlara hazırlanın, o puanları almaya çalışın.

Bu işte çalışan birilerini tanıyor musunuz? Veya birileri ile tanışabilir misiniz? İçeriden bilgi hiç fena olmaz. Belki LinkedIn den birilerine mesaj atarak sorularınıza yanıt aramayı deneyebilirsiniz. Veya sadece bir bağlantı kurabileceğiniz birileri var mı diye bakabilirsiniz. Öğrenirsiniz mülakatta ne sorarlar, beklentileri nelerdir? Daha önemlisi iş kültürlerini, değer yargılarını anlayabilerseniz belki mülakatta, görüşmelerde kendinizi biraz daha iyi ifade etme şansı yakalayabilirsiniz.

Bu arada temel kaynaklara zaten eriştiğinizi varsayıyorum. Başvuru yapacağınız şirketin, kurumun web sitelerini bolca incelediniz, haberleri taradınız, yayınladıkları dokümanları zaten okudunuz.

İş Arama Süreci

Bilfiil iş aramak

İstedığınız işyerindeki personel alım uygulamaları nasıl? İlan mı veriyorlar, yoksa her zaman başvuruya açık havuzlar mı oluşturuyorlar? Senenin hangi döneminde ilana çıkarlar, bu arada ilanla mı alım yapıyorlar? Yoksa siz ilanın çıkmasını beklerken onlar çoktan müstakbel elemanları ile görüşme mi yapmaktalar :/ İnternetteki ilgili siteleri ve başvurmak istediğiniz işin kurumsal adresini sürekli takip edin. Başvuruları kesinlikle kaçırmayın, evraklarınızı her zaman zamanında, istenildiği gibi gönderin.

Başvurularınızı yaparken bir yandan da kendinizi geliştirmeye devam edin. Bu süreci de en etkin şekilde değerlendirebilmek çok akıllıca olacaktır. Zira maalesef bu sürecin ne kadar uzayabileceğini çoğu zaman bilemiyoruz. Belki de bu dönemde yarı zamanlı, hareket esnekliği sağlayabilecek işlerde çalışabilirsiniz. Hem evde oturup bekleme halinde olma hissini azaltmış olursunuz, hem de bu süreçte yeni kişilerle tanışıp, yeni tecrübeler kazanabilirsiniz. Belki de bir bağlantınız olur bu sayede, kim bilir.

Listelere girebilerseniz veya başvurunuza olumlu bir dönüş alırsanız hemen mülakatınıza hazırlanmaya başlayın.

Başvurduğunuz işlerden olumsuz cevap aldığınızda mümkünse anlamaya çalışın, sizin yerinize nasıl bir adayı tercih etmişler, sizden güçlü yanları nelermiş, bu konuda siz ne yapabilirsiniz . Veya geri dönüp bir düşünün, mülakatınız nasıl geçmişti, yeterince iyi hazırlanabildiniz mi, sorulara etkili ve doğru cevaplar verebildiniz mi, özgüveniniz nasıldı.

İş Arama Süreci

Öğrenme süreci

İş arama süreci şartlarınıza bağlı olarak keyifli, öğrenebildiğiniz, kendinizi geliştirebildiğiniz bir süreç olabileceği gibi daha zorlu bunaltıcı da olabilir. Biraz size ve şartlarınıza bağlı gerçekten. Ancak bu süreçten hepimiz geçiyoruz ve süreci iyi yönetebilmek, akıllı olmak bizim elimizde.

Doğru kararlar vermeye çalışın kim olduğunuzla, ne istediğinizle ilgili. İşi anlamaya çalışın, işin gerekliliklerini, yapısını.

Yeni bir tur

Bu süreci yalnızca bir seferlik olarak düşünmeyin. Bu süreç hayatınıza dinamizm katacak, size istediğiniz enerjiyi verecek o çok önemli köşe taşlarından bir tanesi. Değişiklik istediğiniz, buna ihtiyacınız olduğu her dönemde bu öğrenme sürecini deneyimleyeceksiniz. Kartları yeniden dağıtacak ve istediğiniz oyunu tekrar tekrar oynayacaksınız. Hazırlıklı ve istekli olun :)

Şimdi biraz daha teknik aşamalara göz atalım.

Örneğin öz geçmiş hazırlama, mülakata hazırlanma gibi. Bu adımlarda yalnızca okuyup geçmemenizi elinize kâğıt, kalem - tablet, klavye fark etmez- alıp yazmanızı, düşünmenizi, yazmanızı istiyorum.

Öz Geçmiş Hazırlama

Günümüzde bir iş ilanına yüzlerce, binlerce kişi başvuru yapmaktadır. İş ilanına rastlamak da kolay, iş başvurusu yapmak da. Hatta ilanın istediği özellikleri taşıyanlar da, taşımayanlar da, bu işi çok isteyenler veya işle ilgili pek fikri olmayanlar da işe başvuru yapabiliyor. Dolayısı ile başvuru sayısı da rekabet de yüksek.

Bu nedenle başvurunuzu inceleyenlerin ilgisini çekebilmek, akılda kalmak, diğer adaylardan sıyrılmak önemli bir meziyet. Sizi temsil eden biricik şey ise öz geçmişiniz (CV'niz). Yalnızca CV'niz ile değerlendiricilerin karşısına çıktığınızı düşünürseniz işe alım sürecinde öz geçmişinizin ne denli kritik bir belge olduğunun hakkını verirsiniz.

Bu süreçte öz geçmişinizin sizi karşı tarafa en iyi şekilde anlatabilmesini dahası diğer adaylardan sizi ön plana çıkarabilmesini istersiniz. Eğer CV'niz bir sonraki aşamaya değer bulunursa mülakat aşamasına davet edileceksiniz. Orada kendinizi bizzat temsil edeceksiniz. Ama şimdi tüm bunları CV'niz ile yapacaksınız. Bunu da rastgele hazırlanmış bir CV ile başaramazsınız. Bu nedenle iş arama sürecinde CV hazırlamak oldukça önemsememiz gereken teknik bir adımdır.

Öz geçmişinizin ne derece önemli olduğunu yeterince vurguladığımı düşünüyorum. O halde CV'nizi nasıl hazırlamanız gerekir bundan bahsedelim:

Öz Geçmiş Hazırlama

Şablonu doğru seçmek

Nereye başvurmayı düşünüyorsanız o kurumun/sektörün kullandığı CV formatını öğrenip o formata uygun bir CV hazırlayın. Doğru CV şablonunu seçmek kurum/iş kültürüne aşina olduğunuza dair biz izlenim verir ki bu da sizi bir adım öne çıkarır. Örneğin kalkınma alanında kullanılan CV farklı, Avrupa Birliği işlerinde kullanılan CV formatları farklı olabilmektedir.

Bu nedenle öncelikle uygun şablonu bularak başlayın.

CV'de belli başlı içerikler vardır.

Eğitiminiz, iş tecrübeniz ve yetkinlikleriniz üç temel bölümdür. Eğitim ve iş tecrübesi kısımlarını sondan başa doğru yazmalısınız.

Eğer yeni mezunsanız pek fazla iş tecrübeniz olmayacağı için CV'nizin bir iki sayfa olması makul olacaktır. İş tecrübesi arttıkça sayfa sayısı artabilecektir. Değerlendiricinin her CV'ye ayıracağı birkaç dakikası olacağı için özlü, güçlü, okunası (duru ve akıcı) bir özgeçmiş hazırlamaya çalışın.

Giriş kısmı

Tercihe bağlı bir kısımdır, tavsiye ederim. CV'de en öne çıkan ve işle örtüşen özelliklerinizi üç beş cümle ile özetleyebilirsiniz CV'nizi inceleyenlerin dikkatini çekmeyi başarabilirsiniz. Böylelikle CV'nizi incelemeye devam etmeleri için onları motive etmiş olursunuz.

İş Tecrübesi

Öncelikle çalıştığınız kurumu, bu kurumda hangi bölümde ve pozisyonda çalıştığınızı tarihleri ile belirtin.

Eğer yalnızca bu kadar yazarsanız, CV'nizi inceleyenler orada tam olarak ne iş yaptığınızı ve neleri başardığınızı göremeyecektir. Bu nedenle yaptığınız işi, sorumluluklarınızı detaylandırın.

Öyle ki hem çok günlük işlerden, rutinlerden bahsetmeyip hem de sorumluluklarınızı anlatabilesiniz.

Öz Geçmiş Hazırlama

Bunu yaparken sayısal ifadelere başvurun. Çok genel ifadelerden, aynı kelimelerin sürekli tekrarlarından kaçının.

Edilgen bir dille; yapıldı, edildi gibi değil de ben dili ile yazın.

Bunları ifade ederken iyi bir takım arkadaşı olduğunuzu hissettirin.

Bütün içinde rol aldığınız, katkı sağladığınız kısımları belirtin.

Yeni mezunların iş tecrübelerinin olmaması normaldir. Yeni mezunlar bu kısımda stajlarından bahsedebilirler.

Çalıştığınız işleri küçümseyip yazmamazlık yapmayın. Oradaki deneyiminizi en iyi şekilde nasıl ifade edebileceğinizi düşünün.

Yetkinlikleriniz

Kendinize kattığınız değerlere bu bölümde yer verebilirsiniz. İş ilanını iyi inceleyip, aradıkları ve sizde mevcut olan özellikleri vurgulayın.

Yabancı dil bilgisi, bilgisayar programları, ilgili sertifikalarınız bu bölümde yer alabilecektir.

Her işe özgü güncellenmiş bir CV

Öncelikle bir CV hazırlayıp bütün işlere aynı CV'yi göndermeyi düşünmeyin. Başvuracağınız işe göre CV'nizi düzenleyin.

Bunun için iş ilanını iyice okumak, aranan nitelikleri anlamak önemli.

Sizin tecrübeleriniz ve yetkinliklerinizle aranan özellikler nasıl örtüşüyor?

CV'nizde istenen özelliklere göre ifadelerinizi gözden geçirin, ilgili tecrübelerinizi vurgulayın.

Gereksiz kalabilecek bazı ifadeleri çıkarın.

İletişim bilgileri

İletişim bilgilerinizin doğru olduğundan emin olun.

İletişim bilgisi olarak ev adresiniz, mail adresiniz, telefonunuz, Skype adresiniz gerekli olabilecektir. Artık birçok iş görüşmesi, mülakat Skype üstünden yapılıyor.

Kullandığınız e-mail adresinizin isim-soy ismi gibi sizi tanıtan bir mail adresi olması iyi olacaktır. Örneğin delifisek_2003@... yerine yilmaz.zeynep@... gibi bir mail adresi daha resmi duracaktır.

Öz Geçmiş Hazırlama

CV'nize yazdığınız her şeyi destekleyebiliyor olun. Mülakat aşamasında yazdığınız herhangi bir şeyle ilgili bir soru gelirse veya daha fazla açıklama istenirse tatmin edici cevaplar verebilirsiniz.

Özgeçmişinizde imla, noktalama hataları olmasın. Başvurduğunuz işe uygun jargonu, terimleri, kısaltmaları kullanmak sizin işe yakın olduğunuz izlenimini verecektir. İzlenimler kararları etkiler :)

Kontrol

CV'nize son halini verdikten sonra muhakkak CV'nizi bir başka göz kontrol etsin.

Belki gözünüzden kaçan bir hata, eksiklik vardır. Belki siz iyi anlattığınızı düşünüyorsunuzdur ancak biraz daha güçlü ifadelere ihtiyaç vardır. Bu konuda yardım almaktan çekinmeyin. Çok iyi olmadı diye düşünüp bir başkasına göstermekten çekinmeyin. Zaten amaç daha da iyileştirmek.

Unutmayın ne kadar çok kontrol, o kadar az hata.

Başvuru süreci

Öz geçmişinizi hazırladınız. Şimdi ilanlara başvuru yapacaksınız. Bu hazırladığınız öz geçmişinizi ilanın istediği özelliklere, yetkinliklere göre güncelleyin.

Şimdi ilanlara başvurmaya hazırsınız. Umuyorum başvurduğunuz ilanlar için mülakata davet edilirsiniz. Eğer başvuru yapıyor ancak ilanlardan hiç ses çıkmıyorsa öz geçmişinizi iyi hazırladığınızdan, uygun ilanlara başvurduğunuzdan ve de ilanlara uygun duruma geldiğinizden emin olun.

Bu kısımda sıkıştığınızı düşünüyorsanız yardım istemekten çekinmeyin.

Şimdi çabalarınız neticesinde mülakata davet edildiğinizi düşünelim.

Yaşasın yeni bir heyecan başlıyor!

Mülakata Hazırlık Süreci

Çok istediğiniz iş için mülakata çağrıldınız, bu aşamaya gelmeyi başardınız, yaşasın!

Sizi mülakata çağırdıklarına göre onların kriterlerini iyi kötü karşılıyorsunuz demektir.

Şimdi CV 'de bahsettiklerinizi teyit etmek isteyecekler, ayrıca işin doğasını tartışmak, ne derece uygun bir aday olduğunuzu anlamaya çalışacaklar. Bu aşamayı da geçerseniz işle ilgili ayrıntıları görüşmek ve tekliflerini yapmak için bir davet alacaksınız.

Mülakata çağrılmak önemli velhasıl. Burada top sizde. Kendinizi çok iyi anlatabilmelisiniz. Bir gösterge düşünün, ibre de tam ortada dursun. Mülakatınıza bağlı olarak bu ibre sifıra mı yaklaşacak yoksa yüze mi? Bu size, mülakat performansınıza bağlı. Şöyle de diyebiliriz, mülakata davet edildiğinize göre büyük bir hayal kırıklığı yaratmadığınız ve sizden çok daha uygun bir aday olmadığı takdirde iş sizin.

Yani işe oldukça yakınsınız!

Öncelikle şunun altını çizmek isterim; eğer çağrılırsanız muhakkak mülakata gidin. Eğer çok çok kesinseniz teklif edilse dahi işi kabul etmeyeceğinize, belki bu durumda ancak hem kendi vaktinizi hem de karşı tarafın vaktini düşünerek davete icabet etmeyebilirsiniz. (Bunu da karşı tarafa nazik bir dille ifade etmeyi es geçmeyin lütfen.) Ancak bunun dışında muhakkak mülakata girmeye özen gösterin. Bazen öğrenciyken yapılır, öğrenci sınava yeterince iyi hazırlanamadıysa sınava girmez daha çok çalışıp öyle girmek istiyorum der. Ama sınava girse en azından soruları görür, sınav tecrübesi olur. Mükemmeli ararken, iyiden de kazanacağınız tecrübeden de kendinizi mahrum etmeyin. Mülakata girme konusunda anlaştığımızı göre devam ediyorum.

Başvurduğunuz işi, pozisyonu iyi araştırın.

İlan metnini dikkatlice okuyun. Satır aralarını iyi yorumlayın. İşin tanımını, süresi, sorumlulukları, gerektirdiği yetkinlikler, bilgi, tecrübe, kime raporlama yapacağınız gibi işle ilgili tüm ayrıntılara hakim olun.

Mülakata Hazırlık Süreci

Başvurduğunuz kurumu tanımaya, anlamaya çalışın.

Kurumun internet sayfasını, kurumla ilgili çıkan haberleri tarayın. Kurumun hazırladığı raporları okuyun, inceleyin. Hangi sektörlerde iş yapıyor? Ne üretiyorlar? Hangi hizmetleri veriyorlar? Kapasiteleri ne?

Gelecek planları ne? Yatırım planları nerelerde, hangi alanlarda? Kurum küçülmekte mi, büyümekte mi? Nerelerde faaliyet gösteriyor?

Müşterileri kimler? Paydaşları, ortakları kimler? Rakipleri kimler? Sektörün, kurumun riskleri neler olabilir? Bu sektörü gelecekte neler bekliyor? Bu sektörle ilgili devlet politikası ne? Uluslararası alanda bu sektörde ne gibi çalışmalar var, ne gibi gelişmeler yaşanıyor?

Mülakat öncesinde size ne sorulabileceğini ve elbette bu soruyu nasıl yanıtlayabileceğinizi düşünün. (Bu konudan ilerleyen sayfada daha ayrıntılı bahsediyorum.)

Başvurduğunuz işi, şartlarını ve kendi özelliklerinizi düşünün. Sizin şartlarınızı, özelliklerinizi düşünerek komisyon size ne sorabilir?

Mülakat öncesinde bunu düşünmeye muhakkak zaman ayırın.

Sorulara hazırlıksız yakalandığınız zaman mülakat esnasında istediğiniz cevabı veremeyebilirsiniz. Heyecanlanabilirsiniz, bu da mülakat süresince belki performansınızı etkileyebilir.

Bu riski hiç almayın.

Bol Pratik

Muhtemel mülakat sorularına nasıl cevap vereceğinize hazırlanın. Bol bol pratik yapın. Gerekirse ayna karşısında çalışın. Tekrar tekrar cevaplarınızın üstünden geçin. Size yardımcı olabilecek birileri varsa bir mülakat pratiği yapabileceğiniz bir ortam hazırlayın.

Ne kadar çok pratik o kadar az hata!

Siz ne sormak istersiniz?

Belki fırsat olmaz sorunuzu soramazsınız ancak size “sizin bize sormak istediğiniz bir soru var mıydı?” diye sordukları zaman bu soruya da hazırlıksız yakalanmayın. Kafanıza takılan işi, alacağınız sorumluluğu, bu sorumluluğun barındırdığı riskleri daha iyi anlamamanızı sağlayacak hem de bakış açınızı, değerlerinizi, beklentinizi yansıtacak birkaç soru hazırlayabilirsiniz.

Mülakata Hazırlık Süreci

Kendinizi değerlendirin

Daha önceki mülakatlarınızı düşünün. Kendinizi değerlendirin. Herhangi bir eksiğiniz var mıydı? Hangi kısımlara daha çok ağırlık verebilirsiniz? İşe seçilmediğiniz mülakatlarınızın ardından imkanınız olursa kendiniz için yorumlarınızı, tavsiyelerini isteyin. Vakit ayırabilirlerse hangi konuda kendinizi geliştirmeniz gerektiğini size bildirmeleri sizin için harika bir kazanım olur.

Uygun kıyafetler

Mülakat için uygun kıyafetler tercih edin. Uygun kıyafetten kasıt ne olabilir? Eğer soru işaretiniz varsa, aklınızda genel bir fikir yoksa, bahse konu kuruma/firmaya bir öğle arasında uğrayıp, kapıda bekleseniz de olur, çalışanlar ne giyiniyor gözlem yapabilirsiniz. Genel olarak kamuda takım elbise giyinilir. Özel sektörde bilişim sektörü dışında yine takım elbise tercih edilir. Sivil toplum örgütleri, üniversiteler ise biraz daha esnek tercihler yapabilirler.

Mülakat heyecanınıza bir yenisini daha eklemeyin. Hava koşullarını, trafiği, fiziksel şartlarınızı düşünerek istenen saatte istenen yerde olun. Size verilen randevu saatinden on beş dakika kadar önce mülakat yerinde olabilirsiniz. Belki biraz heyecanınız yatışır, etrafı koklarsınız. Kendileri daha da erkenden gitmenizi istemediyse on beş dakika yeterli olacaktır.

Mülakata Hazırlık Süreci

İnternet üstünden yapılacak mülakatlar için

Eğer mülakat internet üstünden gerçekleşecekse muhakkak bağlantınızı, kameranızı, mikrofonunuzu öncesinde test edin. Gerekli uygulamayı telefonunuza, bilgisayarınıza indirin. Bir aksilikle karşılaşmamak için öncesinde bir test görüşmesi yapın. Sessiz, sakin bir ortam seçin, mülakatta dikkatiniz dağılmasın. Arka fonunuzun sade olması sizi dinlerken dikkatlerinin dağılmamasına yardımcı olur. Ayakta veya oturarak nasıl rahat edecekseniz konumunuzu ona göre ayarlayın.

En önemli husus şu ki, mülakatta ne siz kendinizi hazırlıksız, dolayısı ile başarısız hissedip motivasyonunuzu kaybedin, ne de karşı tarafa hazırlıksız, isteksiz olduğunuzu hissettirip puanınızı düşürtün. Lütfen kendi kendinizi sabote etmeyin, gerekli hazırlığı içinize sinecek şekilde yapın. Bundan sonrası onlarda:)

Mülakatınızın iyi geçmesi için gerekli hazırlıkları yapmanız çok önemli. Siz yeterince iyi hazırlanın, elinizden geleni yapın. Bazen elinizden gelen yeterli olmaz, kapasitenizi biraz daha artırmanız gerekir. Buna da istekli ve hazırlıklı olun.

Şundan eminim tüm bu süreç sizi geliştirecek. Mülakat sonucunda iş teklifi almanız dahi önemli kazanımlar elde edeceksiniz: Hem mülakat tecrübesi hem de eksikliklerinizi görme imkanı gibi.

Mülakatta Karşılaşabileceğiniz Muhtemel Sorular ve Akılcı Cevaplar

Mülakata davet edilmek önemli bir başarı. Mülakatınızın iyi geçmesi dahası işi de almak istiyorsanız mülakata oldukça hazırlıklı gitmelisiniz.

Bu başlıkta sorular ve akılcı cevaplar üstüne yoğunlaşacağız. İş veren tarafın mülakata oldukça iyi hazırlandığını düşünürsek çok iyi sorular sorarak, direkt veya dolaylı olarak sizden gerekli cevapları almaya çalışacaklar.

Genel giriş sorularından sonra işe yönelik bilgi ve tecrübelerinizi, öngörülerinizi ölçmek için işle alakalı teknik sorular soracaklardır. Her işin kendi doğasına göre bu sorular farklılıklar gösterecektir. Bu yazıda teknik soruların dışında karşılaşılabileceğiniz muhtemel sorular neler olabilir onları tartışalım.

Ama önce kapıdan içeri girelim, bizi nasıl bir ortam bekliyor, çizelim: Komisyonun üç veya beş kişiden oluştuğunu düşünelim. Bir masaya oturmuşlar sırtları duvara dönük, bizim için de karşılarında bir sandalye var, henüz boş, bizi bekliyor. Masada belki bir bardak su, bir not defteri, kalem.

İçeri girdik. Gülümsediniz, selamlaştınız, kendinizi tanıttınız.

“Buyurun, lütfen oturun.” dediler ve artık masadasınız.

Komisyonundan ufak bir açılış beklersiniz. Biraz ortamı ısıtacak bir sohbet, sizin de heyecanınızı alacak genel birkaç soru olabilir.

Komisyon, kurumu ve işi anlatan kısa bir tanıtım da yapabilir. Daha sonra “Hazırsanız mülakat sorularına geçelim.” derler.

Böylece mülakat başlamış olur.

Mülakatta Karşılaşabileceğiniz Muhtemel Sorular ve Akılcı Cevaplar

Mülakatta karşılaştığınız sorulara hazırlıklı olmak çok önemli. Bu soruları tahmin ediyor olmanızdan ziyade sorulara iyi cevaplar hazırlamanız gerekmektedir. Bunun için yine kalem, kağıtlar elinize!

İşte muhtemel sorular:

Kısaca kendinizden bahseder misiniz?

En rahatlatıcı giriş sorularından birisidir. Sizin de en rahat cevap vereceğiniz soru olması sebebi ile havayı ısıtır, sizi de rahatlatır. Bu soruyu cevaplarken hakkınızda bilmelerini istediğiniz, gözden kaçırmalarını istemeyeceğiniz hususları çok iyi toparlayarak birkaç dakikada sunmaya çalışabilirsiniz.

Neden bu işte çalışmayı düşünüyorsunuz?

Bu işe başvurmakta sizi ne motive etti?

İşi ne derece istediğinizi, bu işin sizin için önemini anlatabilmelisiniz. Öylesine başvurduğunuz bir iş mi, değilse sizin için ne derece önemli onları ikna edin.

Özellikle daha önceki iş tecrübeniz farklı bir alandaysa, sektördeyse başvurduğunuz işi neden tercih etmeyi düşündüğünüzü öğrenmek isteyeceklerdir. Neden bu değişikliği düşünüyorsunuz? Farkında mısınız bunun bir sektör değişikliği olduğunun?

Sizce neden bu işe uygun bir adaysınız?

Neden sizi tercih etmeliyiz?

Aslında onlar sormasa bile mülakatınızda bu soruyu muhakkak cevaplandırmalısınız. Neden siz? Sizi diğerlerinden ayıran özelliğiniz ne olabilir? Bu iş için özellikle sizi iyi bir aday yapan özellikleriniz neler? Bu soruya iyi hazırlık yapmalısınız. Sizin önceki iş tecrübeniz, bugüne kadar edindiğiniz yetkinlikler bu işte size nasıl yardımcı olacaktır?

Mülakatta Karşılaşabileceğiniz Muhtemel Sorular ve Akılcı Cevaplar

Sizce bu işi yaparken karşılaşabileceğiniz en büyük zorluk ne olacaktır?

Bu işi yaparken arkadaşlarınızdan hangi konularda yardım isteyebilirsiniz?

Bu soruyla işi ne kadar tanıdığınızı, anladığınızı ölçebileceklerdir.

Ayrıca eğer tecrübeliyse daha önceki deneyimlerinizden faydalanarak hangi aşamaların, süreçlerin özellikle zorlu olabileceğini anlatabilirsiniz. Böylelikle konuya, işe hakim olduğunuzu gösterebilirsiniz. Bu soruya “her şey çok kolay, hiçbir konuda zorlanmam” dersiniz belki ayaklarınızın yere sağlam basmadığınızı, işin önemini ve zorluğunu tam olarak kavrayamadığınızı düşündürtebilirsiniz. “Arkadaşlar sağ olsun, ben her şeyi tek başıma yapabiliyim.” diye cevap vermek çok iyi bir takım oyuncusu olmadığınızı düşündürtebilir.

Direkt sizinle ilgili sorular sorabilirler. Kim olduğunuz, başarılarınız, eksiklikleriniz, hikayenize dair sorular gelebilir:

Şimdiye kadarki en önemli başarınız neydi?

Şimdiye kadarki en büyük hayal kırıklığınız/ başarısızlığınız neydi? En güçlü yanınız nedir? Bu yönünüz hayatta size neler katmaktadır? En zayıf yanınız nedir? Değiştirmek istediğiniz özelliğiniz hangisidir? Değiştirmek istediğiniz özelliğiniz hayatta sizi zorluyorsa buna örnek verebilir misiniz?

Hepimizin muhakkak güçlenmesi gereken yönleri vardır. Bu soruyu yanıtlarken biraz stratejik olabilirsiniz. Eğer zayıf noktalarınızın, geliştirebileceğiniz özelliklerinizin ne olduğunun farkındaysanız bunların üstüne nasıl çalıştığınızı, ilerlemenizi anlatabilirsiniz. Çok kritik zayıflıklar olmaması ve mümkünse çözmüş olduğunuz geçmişteki zayıf noktalarınızdan bahsedebilirsiniz.

Mülakatta Karşılaşabileceğiniz Muhtemel Sorular ve Akılcı Cevaplar

İşin süreçlerine veya alacağınız sorumluluklara ne kadar hakimsiniz anlayabilmek veya önceki işlerinizde bu süreçleri nasıl yönetiyordunuz öğrenebilmek için sorular sorabilirler:

Bu süreçlerde karşılaştığınız en büyük sorun neydi ve bunu nasıl çözdünüz diye sorabilirler. Genelde gerçek deneyimler veya varsayımların üstünden giderek, “... olsaydı, bu durumda ne yapardınız? Sorunu nasıl çözerdiniz?” şeklinde sorular sorabilirler.

Sunduğunuz bir teklife üstünüz onay vermeseydi ne yapardınız? Sunduğunuz fikirle ilgili olarak takımınızın bazı çekinceleri var, bu durumda nasıl bir yöntem izlersiniz? gibi sorular gelebilir. Günümüz mülakatlarında direkt bilgi sorularından ziyade bunlar gibi davranışsal sorular tercih edilebiliyor.

Herhangi bir konuya yaklaşımınızı, genel tutumunuzu anlamaya çalışabilirler. Örneğin bir iş ortamında oluşabilecek sıradan durumlarda nasıl davranacağınızı veya önceden bu durumlarda nasıl davranmış olduğunuzu sorabilirler:

İş yerinde bir proje üstünde çalışırken takımdaki arkadaşınızla anlaşmazlığa düştünüz, bunu nasıl çözersiniz? Nasıl çözmüştünüz?

İş yerinizde pek iyi anlaşamadığınız birisi var. Soğuk, asık suratlı. Bu kişiyi her gün görüyorsunuz. Bazı işlerde onunla çalışmanız gerekiyor.

İş ortamında böyle bir kişi ile nasıl çalışırsınız? Bu durum çalışmalarınızı nasıl etkiler?

Zorluklarla nasıl başa çıkarsınız?

Yapacağınız işleri nasıl sıraya koyarsınız?

Mülakatta Karşılaşabileceğiniz Muhtemel Sorular ve Akılcı Cevaplar

İş yerinin kültürü ve değerleri ile sizin bakış açınız, değerleriniz ne derece uyum içinde bunu anlayabilmek için genel kavramlarla ilgili sorular sorabilirler.

Liderlik sizin için ne demek? Liderlik tanımınız nedir?

Sizce iyi bir liderin özellikleri nelerdir?

Başarı ne demek?

İyi bir takımın özellikleri nelerdir?

Sizin bize sormak istediğiniz bir soru var mıydı?

Bu soru oldukça önemli bir soru.

Soracağınız soru kendinizle ilgili önemli ipuçları verecektir. Ne kadar dikkatli, ne kadar istekli olduğunuzu, ne denli iyi hazırlık yapmış olduğunuzu gösterecektir.

Genel prensip olarak, yeterince iyi araştırma yaptığınız takdirde yanıtını bulabileceğiniz bir soruyu komisyona sormayın.

Sorunuz daha çok işin kendisi veya kurumla ilgili olabilir.

Sosyal haklarınızla (yemek, servis, izin...) ve ücretle ilgili sizi bilgilendirmelerini bekleyin. Ama eğer bu konularda sizi bilgilendirmedilerse bu süreçte bunlarla ilgili soru sormayın. Eğer mülakatınız olumlu olursa size teklifleriyle geleceklerdir. Bu kısımlar tekliflerinde yer alacaktır. Mülakat sonrasında bu konularla ilgili daha detaylı görüşüp, pazarlık yapabilirsiniz.

Eğer iyi bir soru hazırlayamadıysanız veya mülakat esnasında hazırladığınız soru için çoktan cevap aldıysanız bu soruya şöyle cevap verebilirsiniz: Bu işe ne kadar ilgi duyduğunuzdan, kurumun/işin sizin için öneminden, sizin bu iş özelinde öne çıkan ve sizi diğerlerinden ayıran özelliklerinizden birkaç cümle ile bahsederek size tanıdıkları bu mülakat fırsatı için teşekkür edebilirsiniz.

Mülakatta Karşılaşabileceğiniz Muhtemel Sorular ve Akılcı Cevaplar

Soruları cevaplarırken genel prensibiniz:

Evet, hayır gibi kısa cevaplar vermeyin. Açıklamalarınızda giriş, gelişme ve sonuç bölümleri olsun. Ayrıca açıklamalarınızı örneklerle zenginleştirmeye çalışın.

Eğer sordukları soruya verebileceğiniz iyi bir cevabınız yoksa, bilmediğiniz bir konu ise bu soruya daha sonra dönmek istediğinizi belirtebilirsiniz. Biraz düşünme süresi kazanabilirsiniz. Veya bu kısım ile ilgili *henüz* detaylı bir bilginiz olmadığını söyleyebilirsiniz.

Mülakat Sonrasında

Tebrikler, mülakatınız bitti !

“Şimdi bizden haber bekleyin” dediler.

Peki şimdi sizi neler bekliyor? Beklerken neler yapabilirsiniz?

Sizce mülakatınız nasıl geçti?

Mülakattan hemen sonra bu konu üstüne düşünün, sıcağı sıcağına. Bunun bir değerlendirmesini yapın. İyi geçmediyse sizce sebebi neydi. Nerelere daha fazla hazırlık yapabilirsiniz? Bu tecrübe size ne öğretti? Kendinizi iyi ifade edebildiniz mi? Eksiğiniz neydi? Hangi soruda en çok zorlandınız? Düşünün, ölçün, biçin, tartın; iyi gelecek.

Size **neler sordular not alın** muhakkak, unutmam sanırsınız hemen unutulur. İlgilendiğiniz sektörde öne çıkan sorular bir sonraki mülakatınız için size yardımcı olacaktır.

Kısa bir teşekkür yazısı gönderebilirsiniz.

Size bu imkanı tanıdıkları, bu fırsatı verdikleri için teşekkür edebilir, işe ne derece ilgi duyduğunuzu, kurumda çalışma isteğinizi bir iki cümle ile ifade edebilirsiniz.

Mülakatınızın üstünden belli bir zaman (iki haftaya yakın) geçti ve henüz size bir dönüş olmadıysa nazik bir şekilde sürecin nasıl ilerlediğini sorabilirsiniz.

Eğer mülakatınız **olumsuz sonuçlanırsa**, eğer sistemleri buna imkan veriyorsa (teşekkür mailinizde) sizin için tavsiyeleri, geri dönütleri olursa duymaktan memnun olacağınızı belirtebilirsiniz. Umuyorum bunun için zaman bulabilirler, bu kısım sizin gelişiminize yardımcı olacaktır.

Mülakat Sonrasında

Bu süreçte eğer mülakatınız olumlu sonuçlanır size bir teklifle gelirse, siz onlarla hangi konularda pazarlık yapmak, görüşmek istersiniz buna yoğunlaşabilirsiniz. Bazı sorular vardır aklınıza takılan ancak mülakat öncesinde sormaktan da çekineceğiz, bu soruları düşünebilirsiniz. Teklif edecekleri ücret aralığı ne olsa sizin için uygun olur? Sizin karşı teklifiniz ne olabilir, neden? Servis, yemek , ücret artışı, yükselme imkanları, kurumun gelecek perspektifi gibi konularda sorularınızı hazırlayabilirsiniz.

Eğer teklifleri sizin için uygun olmayacaksa, bu işi kabul etmeyecekseniz en kısa zamanda karşı tarafa haber vermeniz iyi olacaktır. Bunu bildirirken de yine nazik bir şekilde süreç için teşekkür edip, neden işi kabul edemediğinizle ilgili genel geçer bir ifade ile, ileride başka fırsatlar için karşılaşma isteğinizi, uygun bir aday bulabilmeleri için dileklerinizi belirtebilirsiniz.

Eğer bu mülakatta aradığınız işi bulamadıysanız mülakat tecrübesinin size en yüksek faydayı sağlaması için elinizden geleni yapın. Bu mülakat size neler kazandırdı? Neler öğrendiniz, gözlemlediniz? Bunu bir pratik sayın, eksiklerinizi tamamlayın, daha çok çalışın ve bir sonraki mülakat için daha hazırlıklı olun.

İş Hayatı

İstediğiniz işe girdiniz. Ne kadar da çok çaba sarf etmişsiniz.
Bu yüzden beklentileriniz de bir o kadar yüksek.
İlk günlerin telaşı, heyecanı derken belli bir süre geçti.
Çevreye alıştığınızı, az çok işi kavradığınızı düşünüyorsunuz.
İçinizde bir tatminsizlik, tereddüt, acabalar...

Olabilir.

Doğaldır.

İş değiştirmek de bu oyunun bir parçası.

Eğer işinizle ilgili bir değişiklik yapmayı düşünüyorsanız karar vermenizde size yardımcı olamsı için bir hareket planı hazırladım.

Birlikte bakalım!

İşini Değiştirmek İsteyenler için Hareket Planı

Sevdiğimiz işte çalışmak, geçimimizi sevdiğimiz işi yaparak sağlamak hayatımızdaki en büyük lükslerden birisi. Yorgunluğu da tatlı, kazancı da.

Hal böyle olunca bunu istemekte de, aramakta da haklıyız. Eğer mevcut işinizi sev(e)miyorsanız, kendinizi rahat hissetmiyorsanız, işinizden tatmin olmuyorsanız işte sizler için hareket planım:

Neyin size göre olduğunu anlamaya, keşfetmeye çalışın.

Mevcut işinizde sizi sıkan, mutsuz eden neydi? Ofis ortamı mı, işin doğası mı, amirleriniz mi, yetki alanınızın darlığı mı, sorumluluğun fazlalığı mı, iş saatleri mi, maaş mı, iş yerinin kurumsallığı mı, değerleri mi...? Öncelikle sorunu iyi tespit etmek gerekiyor. Sonra da bundan hareketle nasıl bir iş sizi mutlu eder bunu keşfetmeye çalışın.

Peki, istediğinize karar verdiğiniz **yeni iş için neye ihtiyacınız var?** Bu alanda bir diplomaya mı, birkaç kurs sertifikasına mı, sermayeye mi, çevreye mi, iyi bir CV'ye mi, iş tecrübesine mi, o işte çalışan bağlantılara mı, referansa mı...?

Belirlediğiniz **ihtiyaçlarınız için bir program hazırlayın.** Program yapacaklarınızla ilgili şu sorulara cevap versin: Neyi, ne zaman, nasıl, kimlerle, ne kadar zamanda, nerede yapmayı planlıyorsunuz?

Bu arada işinizde ne kadar mutsuz olduğunuzla ilgili, amirlerinizin ne kadar anlayışsız oldukları ile ilgili iş arkadaşlarınıza, çevrenize dert yanmayın. Bu aşamada taraftar toplamak size pek bir şey kazandırmayacaktır. Öte yandan onlar sizinle aynı fikirde olacak olsalar bile sürekli bundan bahsetmek enerjinizi düşürecektir. Bunun yerine siz yeni planlarınıza yoğunlaşın.

Sizden kıdemlilerle, tecrübesine ve bakış açısına güvendiğiniz birkaç kişiyle görüşün. Herkesin görüşü farklı olacaktır. Ama belki size bakmadığınızı, görmediğiniz bir şey sunabilirler.

İşini Değiştirmek İsteyenler için Hareket Planı

Özellikle kendi işinizi kurmak istiyorsanız çok iyi bir araştırma yapın.

Bu işi yapanlarla, o işte çalışanlarla görüşün. Uygun zaman, yer, sermaye, ortaklık, fırsatlar, tehlikeler... Her şeyi düşündüğünüzden, planladığınızdan emin olun.

Kararınızla ilgili **birilerini ikna etmeye çalışmayın, siz kendinizden emin olun.** Önemli olan sizin ne istediğiniz, neye karar verdiğiniz. Bu hayatı yaşayan ve o işte çalışan, çalışacak olan sizsiniz. Bir başkası için rüya iş olan sizin için hiçbir şey ifade etmeyebilir. Hepimizin hayattan beklentisi, hayat amacı farklı farklı. Bu yüzden başkalarını kendinize inandırmaya çalışmak ve enerjinizi buna ayırmak yerine ne istediğinizden siz kendiniz emin olun. Şu soruları kendinize sorun: Gerçekçi miyim? Uygun zaman ne zaman olacaktır? Yeterince etraflı düşündüm mü? Bu işe yeterince şans verdim mi? Sorun olarak gördüklerim her işte olabilecek şeyler mi? Örneğin anlayışsız arkadaşlar, amirler, yoğun çalışma saatleri, iş baskısı...

Önemli bir husus: **Kafanız netleşene kadar bu konuyu orta yerde konuşmayın** çünkü her kafadan bir ses çıkacaktır, belki sizi düşüncesiz, maceraperest olmakla suçlayacaklardır. Bu sohbetlerde gerginlik yaşamamak için konuyu hiçbir zaman orta yerde konuşmayın ayrıca konuyu ebeveyninizle, hayat ortaklarınızla konuşmadan önce hazırlığınızı iyice yapmış olun. Ebeveynler mevcut durumu korumaya biraz daha meyilli olabilirler ve fikirlerinizden hoşlanmamış olabilirler. Anlayışlı olun, çünkü hazırlıklı olan sizsiniz onlar değil. Eğer konu bir krize doğru gidiyorsa kriz yönetimi yapın. Kavgacı olmayın, tartışmayı uzatmayın, konuyu değiştirin, herkes biraz daha sakinleşince tekrar devam edebilirsiniz. Eğer ki gerginlik hiç geçmeyecek gibiyse konuyu açmayın. Eğer hazırlığınızı iyi yaptıysanız, kararlıysanız yolunuza devam edin.

İşini Değiştirmek İsteyenler için Hareket Planı

Bu süreçte tutumlu olun fazla açılmayın.

Hatta mümkünse para biriktirin (Yeni bir için başvuru yaparken, görüşmeye giderken ekstra paraya ihtiyacınız olacaktır. Belki de kendi işinizi kurmayı düşünüyorsunuz, o zaman daha çok paraya ihtiyacınız olacaktır, ki her halükarda hepimizin her zaman var:)

İş, en iyi isteyken aranır denir. Doğrudur. Çalışırken daha çok bağlantınız vardır, kendinizi görüşmelerde daha rahat hissedersiniz, pazarlık gücünüz vardır. Kazancınız size bir hareket alanı verir.

Sevmediğiniz bir başka işe girmek zorunda kalmazsınız, zaten sevmediğiniz iştesinizdir :)

Mevcut işinizde performansınızı düşürmemeye özen gösterin. İşinizi değiştireceğiniz kesin dahi olsa son dakikaya kadar özverili, dikkatli, çalışkan olun. Bunu kendi marka değeriniz için yapın. Ayrıca yeni işe başvurduğunuz zaman bir önceki iş yerinizden sizin nasıl bir çalışma arkadaşı olduğunuzu sorabilirler veya bizzat siz referansa ihtiyaç duyup mevcut amirinizden sizin için görüş bildirmesini isteyebilirsiniz.

Yeni işinizi bulana veya kurana kadar iş yerinizde bu konudan bahsetmeyin. Size “gidici” gözüyle bakmasınlar. Ola ki bir aksilik olur...

Bu arada gideceğiniz kesinleştiği zaman sözleşmenize bağlı olarak iş yerinize uygun zamanda haber vermeyi unutmayın.

Umuyorum ki her birimiz hayallerimizin peşinde, sevdiğimiz işlerde çalışmak için mücadele verecek farkındalıkta ve imkanlarda olalım.

Son Olmayan Söz

Geçinebilmek için çalışırız.
Ama yalnızca geçinebiliyor olmak bir işte kalmamıza yetmez.
İşi benimsemek isteriz. İşin sahibi olmayı isteriz.
Kendi rengimizi işe katmak isteriz.
Yaptığımız işin bir şeye yaramasını, dokunmasını isteriz.
Yaptığımız işi anlamlı kılan budur.
Ne aldığımız maaş, ne de ortamın güzelliği bu *anlamın* önüne geçemez.

Umuyorum seçtiğiniz iş sizin için anlamlı bir iş olur.
Tatmin olduğunuz, kendinizi iyi hissettiğiniz bir iş olur.
Eğer bulunduğunuz iş sizin *aradığınız* iş değilse umuyorum aramaya
devam edersiniz.
Bu enerjiyi, isteği kendinizde bulursunuz.

Tüm bu süreç sizin için olabildiğince zenginleştirici olsun.
Deneyin, tekrar deneyin.

Tecrübelerden yararlanmak eminim işinizi kolaylaştıracaktır.
Bu yüzden imtina etmeyin:
Sorun, soruşturun, araştırın.
Yardım isteyin.

Çok kolaylıklar ve bol şanslar!
Rüzgarınız bol olsun!